

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De laudibus sanctissimae matris Annae

Trithemius, Johannes

Mainz, 1494.07.21

Exhortatio ad om[n]es fideles ut sancta[m] anna[m] cola[n]t iii.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00082758-9

mate. **S**i matrē et filiā in celesti gaudio collitis: dignum
est ut laudatoribus earū in hac peregrinacōne assistatis.
Vos etiam beatissime anne deuoti cultores nostris pijs
studijs nolite detrahere: sed si in aliquibus ex infirmita-
te defecimus p̄ charitatē excusate. **N**ihil p̄ contentionem
sue inanem gloriā a me scribitur: nihil apocrife dubieta-
tis allegatur: nihil nisi probatū assumitur. **N**ihil recipio
quod diuinis institutis obuiet: nihil scribo quod fident
christianā maculet: nihil introduco qđ sanctis moribus
non cōcordet. **N**on ergo mihi doctior te anna landanti
detrahat: nō mihi equalis deroget: nō mihi inferior in-
sultet. **V**incit qđ verum est: nec deficit qđ a vero procedit.
Nemo me de sanctissima scribentē p̄pter me cōtemnen-
dum existimet: nemo deuotionē meā cōueret: nemo con-
tra laudes diue matris anne susurret. **C**anū latratus nō
metuo: imperitorū censuras nō timeo: inuidie faces non
horresco. **S**cribo em̄ deuotis. nō improbis: studiosis nō
ingratis: humilibus non superbis. **P**laceat illis p̄sens
opus quibus scribitur: proficiat quibus offertur: condu-
cat quibus exhibetur. **Q**uid mihi de his qui foris sunt?
Quid ad me qui nō recta sapiūt? **Q**uid mihi. qui sancta
preter rationem corrodunt? **I**llis displicere non timeo:
quorū censuras et iudicia temeraria cognosco.

Generalis ad omnes fideles ex
hortatio: ut memoriā et festum
venerentur sanctissime anne.

Cap. iij.

Audite me qui diligitis quod bonū est: et que-
ritis dñm. **L**egatione fungor: deuotione du-
cor: charitate impellor. **M**ater genitricis dei
misit me: ut predicem sanctissima merita sua.

Et nūc venio ad vos nō in alto sermone: sed simplex ad
simplices: deuotus ad deuotos. **S**i christiani estis. si bo-
ni estis. si gratiam dominice incarnacōnis diligitis: cur
ministros eius id est parentes nō amatis? **I**psi em̄ sunt
de quibus dei filius secundū carnē natus est: quorū cō-

nerfatio si nō exstisset sanctissima: nequaquā deo fuisset tā
accepta. **S**ed cū filiū suū vnigenitū de ipis nasci voluit:
q̄s sancti sibi q̄ grati fuerint aperte demonstravit. **E**x his
vna pre omnibus deo gratissima. mater vnici patris electa
semp virgo maria enituit: quā vxor ioachim anna bea-
tissima sine macula pepit: et in timore dñi castissime edu-
cavit. **H**uius sacratissime virginis filius deus est: qui sua
nos passione sanctissima redemit. **S**i filiā diligitis: qua-
re matrē eius nō colitis? **N**isi fuisset mater: filiā non ha-
beretis. **A**d vos ergo nūc meus sermo dirigitur qui vala-
lē lachrymarū incolitis: vos alloquor o filij adam qui a
patria exulatis: vobis scribo qui p̄cioso sanguine dei filij
redempti estis. **V**os alloquor: vos admoneo et exhor-
tor: ut si dei filiū diligitis: cognatos eius secundū carnē
deuote honoretis. **E** quibus post eius sanctissimā genit-
ricem diua mater anna prima omnium vobis honoran-
da proponitur: cuius sancta merita humano generi per
multa miracula quotidie demonstrantur. **E**am vobis in
patronā assumite: eius memoriam deuotius celebrate:
si summo gubernatori deo vultis cōplacere. **C**redite mihi
fratres. quoniā vera dicturus sum: si venerabilem matrē
ex toto corde diligitis et colitis: quantū ei deferat cele-
stis imperator experientia cognoscetis. **T**ante apud deū
potestatis est: ut quicquid ab eo petierit: sine mora valeat
obtinere. **Q**uēadmodum rex celi genitricem suā pre omni-
bus honorare creditur: ita post illam pre cunctis sanctis
matrē annam veneratur. **E**t plerūq̄ anna fidelibus suis
impetrat: quod filia negat: nō quo illa postulata nesciat
concedere. sed ut matri deferens. nos ad eius venerationē
nem videatur prouocare. **S**ic quoq̄ summus impera-
tor sanctorū precibus ad misericordiam flectitur: nō quo
incipiat velle quod antea noluit: sed ut electis suis defen-
rens nos ad honorem eorum instrueret. **N**eq̄ enim hu-
mano more deus flectitur: nec ad iram ex perturbatio-
ne vnquā mouetur: sed semper stabilis vult quod vult: et
dum precibus sanctorū misericordiā exhibet: nō consiliū

mutat, sed mitigat sententiam. **A**d impetrandam itaq;
dei misericordiam quia merita nostra non sufficiunt, sanctorum
nobis suffragia imploranda sunt: ut quod nostris meritis non
possumus: eorum precibus consequamur. **O**mnes autem ce-
lestis patrie ciues et si pro meritorum qualitate sint dissimi-
les: tamen ad subueniendum miseris nostris (pro varietate
supplicantium) si deuotio exposulet, actu et voluntate cre-
duntur esse concordes: quia dum fides postulantis aduocati
iuuat meritum: ad impetrandum reddit duplicatum. **H**ec autem
non coniectura sed experientia assequimur: dum unum exau-
dit alium contemni a sanctis admiramur. **A**d sancti alii
cuius meritum duo ceci supplicaturi accedunt: unus illumi-
natur: alter in cecitate sua relinquitur. **C**ontemptus sancti
nullus adesse creditur: sed diffidentia supplicantis argui-
tur. **S**ine fide nihil meretur deuotio. **C**onsideratione cer-
ta ista premiserim: ut si quisquam annam beatissimam non tanta
promptitudine qua permittit sibi adesse senserit: non men-
dacij nos arguat: sed suam diffidentiam culpabile agnoscat.
Fiducia enim maxima est apud deum et sanctos: constans in
ope fides. **A**mplius autem eos posse apud deum, qui sunt me-
ritis excellentiores: nemo christianus qui dubitet. **B**ea-
tissima igitur dei genitrix semper virgo maria: sicut meritis
et sanctitate omnibus sanctis preminet: ita potestate et
maiestate utpote regina celi vniuersos iure creditur excel-
lere. **A**d eius dexteram (ut ita dixerim) beatissimam matrem
annam astare confidimus: cuius vitam extitisse sanctissimam non
ignoramus. **N**on erat ea in israel: sanctior altera: que in
conceptione dei genitricis spiritui sancto vas sine macula
construxit. **D**enique si helisabeth mater precursoris domini spiritu
sancto et ineffabili gaudio repleta creditur: quantam decue-
rit sanctissimam dei parentis genitricem exultatio, gaudium et
gratia cogitetur. **Q**uantum differt rex a milite: tam suo
modo anne merita donis helisabeth iure preferuntur. **A**cta
helisabeth peperit militem: anna dei genitricem. **N**on est
comparatio: ubi nulla est similitudo. **S**i helisabeth gratia
plena fuit propter iohannem: multo magis gratiam consecuta

credo annam ppter mariam. **E**rat anna prius q̄ cōcipen-
ret matrē dei sancta: in cōceptione tamē p̄ amplius sancti-
ficata: quoniā tabernaculū illius effici meruit: que super
omnes creaturas. gratia plena fuit. **C**apsam vel archam
in qua sanctorū condūtur pignora sanctificatā et honora-
bilem dicimus: quāto magis venerabilē annā in qua dei
mater sine macula iacuit honoratā sanctificatāq; venera-
ri debemus. **V**ere sancta: que illā sine culpa originalis
macule peperit: qua nulla sanctior vnq; fuit. **V**ere sancta
que in matrem dei genitricis prius fuit electa q̄ nata.
Nunq; sine honore nominandus vterus: in quo archa
dei. sine macula meruit fabricari. **B**eatissimus venter qui celī
dominā portauit: felicia vbera que lactare matrē dei me-
ruerūt. **C**urrite gentes vndiq; et de meritis tantę patrōne
suscipite benedictionē. **E**nī uero si deuotio sancta fidelīū
in eā feratur: credimus q̄ omnipotens deus magna mor-
talibus donaturus sit munera: et nō minora q̄ p̄ filiam
dare cōsueuit. **V**os itaq; o fideles populi. qui filiā sanctę
anne dei matrē creditis: q̄ sub vmbra sanctitatis vtriusq;
requiescitis: si in amore dei cupitis p̄ficere: si ad celestem
patriā vultis p̄ire: memoriā sanctissime matris nolite
negligere. **V**os post reginā in aula celestis imperato-
ris potentissimā: scit: quia de eius sanguine dei filius car-
nem assumpsit ex virgine. **D**e quacūq; tribulatione ad eā
clamaueritis: auxiliū inuenietis. **O**mnia sufficit vobis cō-
cedere: que vos poteritis in fide postulare. **L**anguidos
sanat: crimina purgat: corda mēstōz sancta exultatione
letificat: tristitia sedat: aspera planat: demonū fantasma u-
ta fugat. **S**icut glacies ab igne resoluitur: sic a meritis
sanctissime matris anne antiquus hostis fugiens p̄turba-
tur. **A**нна pietatis archa. dedecus fugat. famā pulchrā
cōseruat. amorē turpem a mentibus suorū fidelīū mirabi-
liter eliminat. **A**nnā igitur colite: qui mūdi huius erūno-
sam vitā exercetis. **A**нна peccatoribus veniam impetrat.
vicia extirpat. virtutes plantat. **A**нна morbos curat. vul-
nera sanat. pestilentiam exterminat. **D**anc ergo matrem

colite o filij: que potens est vos introducere ad cōspectū
dei. Quā qui aduocatam apud deum habuerit: aduersa
huius mūdi nulla formidabit. Quisquis igitur trāquillā
et sanctā in terris vitā agere desiderat: quisquis veniā pec
catorū suoz efflagitat: a seruicio huius sanctissime ma
tris nunq̃ discedat. Ip̃a em̃ suos cultores etiam in hac
vita multipliciter remunerat: et p̃seuerantibus eis eterna
dona parat. Junior fui q̃ sum: et nunq̃ vidi famulum
sancte anne deuotū a deo derelictū: neq̃ famā eius turpi
opprobrio maculatā. P̃rounde cōmoneo vos o viri eru
ditione et scientia litterarū insignes: deuotionē simpliciū
non spernere: cultū sanctissime matris anne quasi nouū
nō rephendere: sed potius pro posse imitari. Neq̃ enim
vt ista dicerem: frustra p̃suasus sum. Sunt namq̃ inter
vos (quod pace bonoz dixerim) qui typo supbie infla
ti. om̃ia deuotionis simpliciū exercicia despiciūt: sancto
rum miracula et exempla velut deliramenta contemnūt:
nihilq̃ sanctū admittendū existimant: qđ philosophoz
argumentis nō probant. Reuelationes omnis a deo deu
otis hominibus ostensas mendacia. vel somnia mulie
rum reputāt: legendas sanctoz fabulas a p̃pellant: et dū
eruditionē suam temere predicant: magni dei opera im
pudenter oppugnant. Tractatus quoq̃ sanctoz patrū
et deuotoz hominū. quia tullianam pre se nō ferūt elo
quentiā tanq̃ eruditione carentes abijciūt: et celestis eru
ditionis verba propter orationem simplicem cōtemnūt.
O stulti et subuersores: quare vosmetipsos decipitis?
Cur christiani cū sitis: simplicitatem ecclesiasticā cōtem
nitis? Gratia dei non in eloquentia cognoscatur: sed in
simplicitate sancta acquiritur. In extremo dei iudicio nō
requireretur a vobis quintiliana eloquentia: sed christiana
vita. Non remuneratur a deo ornatus sermo: sed humi
lis deuotio. Ibi cessabūt argumenta sophistica: vbi secre
ta cordium erūt manifesta. Tunc simplices deuoti a p̃pa
rebūt in gloria: et docti superbi in pena. Ecce surgunt
indocti simplices et regnum dei in sua simplicitate deuota

ta accipiunt: et vos cum doctrinis vestris. In superbia et elatione ad infernum descenditis. **V**obis sufficere creditis famam eruditionis vestre: qua veterum exemplo apud posteritatem immortalitatem nominis acquiratis. **S**ed esto. Fiat quod queritis: nomen vestrum et fama in mundo quamdiu steterit cum laude predicetur: quid vobis proderit? **V**ere stulta consolatio: si lauderis ubi nunquam eris: et torquearis. ubi semper sine fine manebis. **D**oneo itaque et consulo. deponite supercilium: pellite insaniam: tumorem abijcite: ut inferni tormenta possitis euadere. **D**eus enim superbis resistit: non eruditionem sed humilem deuotionem attendit: remunerat non verba sed opera: non scientiam sed vitam: non doctrinam sed conscientiam. **Q**uinpotius mutate propositum: et deuotionem simplicium nolite despiciere: sed imitari. **D**onum dei non intelligit: nisi qui accipit. **Q**uod ergo non intelligitis: qua temeritate laceratis? **N**on includitur sub rationatione philosophi: donum dei. **R**ara est in eruditis deuotio: quia dum in profunditate sue conquisitae doctrine confidunt: a simplici deuotione longius recedunt. **G**ratia enim dei non bene accipitur: quando humana curiositate discutitur. **D**um sapor in sermone queritur: interior dulcedo amittitur. **S**piritus sanctus datam despicit mansionem. **T**emeraria igitur ora obstruite: male disertis linguas cohibete: et nolite contra dominum loqui mendacium: deuotionem nolite lacerare simplicium: ne vobis graue reputetur in scandalum. **N**ec me dicentem nemo hostem bonarum artium existimet: nemo eruditorum calumniatorum credat: quippe qui litteras semper colui et dilexi: viros eruditos semper honorare consueui: et usque ad odium et persecutionem imperitorum nonnunquam defensusui. **S**ed ut caueat quod sibi docti videntur in oculis suis: ne simplicium deuotionem contemnentes. a reuerentia sancte anne crederent reuocandos. **S**i quod vero tales futuri sunt: eruditum in eorum numero crediderim neminem: cum vera eruditio deuotionem iuuare consueuerit non reprehendere. **M**ulti quoque doctissimi viri hodie supstitis ingenia sua ipsi et per ipsam magnifice exercitantes: diue anime meritis dedicant.